

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā

04.02.2019.

Ineta Jēkabsons, Lauksaimniecības departamenta
Lauksaimniecības resursu nodaļas vadītāja vietniece

Zemkopības ministrija

Saturs

- Latvijas normatīvie akti sēklu un šķirņu aprites jomā
- Eiropas Savienības aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā
- Jautājumi diskusijai

Zemkopības ministrija

Grozījumi Sēklu un šķirņu aprites likumā

31.01.2019. izsludināti VSS

- Saskaņā ar nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas sistēmas ieviešanu, likumā iekļauti sodi par sēklu tirdzniecības prasību pārkāpumiem.
- Precizēta sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrācijas kārtība un svītrosana no reģistra, lai reģistrs atspoguļotu faktisko situāciju.
- Precizētas VAAD funkcijas, atbilstoši faktiskajai situācijai.
- Precizēta katalogā un šķirņu sarakstā norādāmā informācija.
- Svītrotas normas, kas dublējas.

Zemkopības ministrija

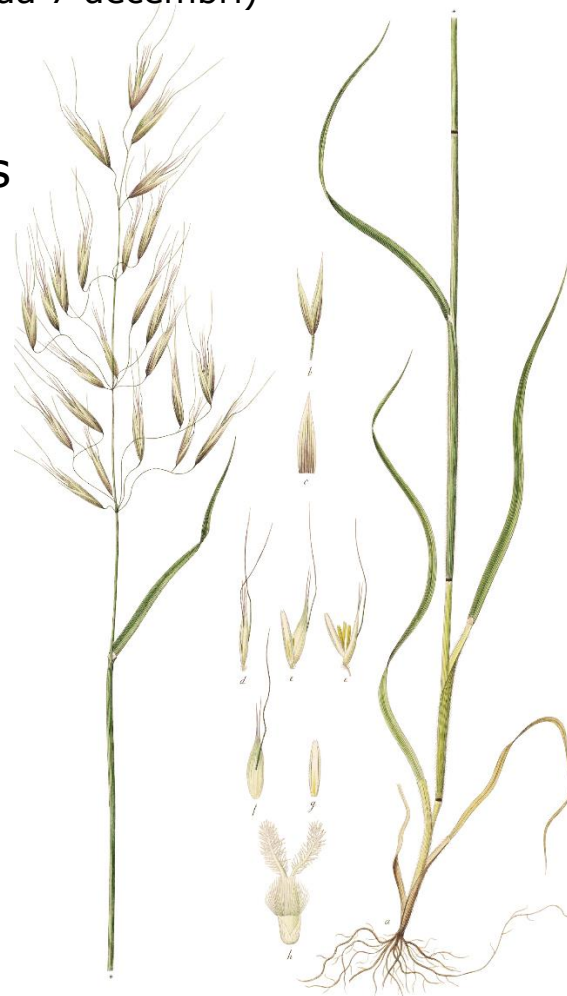
Grozījumi Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

(Stājās spēkā 2018.gada 7 decembrī)

Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi (turpmāk - noteikumi) papildināti ar jaunu labības sugu:

- **velna auza (*Avena strigosa* Schreb.)**

- ✓ 2017.gadā lauku apskatei pieteikti – 27 ha
- ✓ 2018.gadā lauku apskatei pieteikti – 58 ha

Flora Danica [G.C. Oeder et al], fascicle 43, t. 2528 (1761-1883)

Zemkopības ministrija

Grozījumi Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

(Stājās spēkā 2018.gada 7 decembrī)

- Noteikumos svītrotā prasība par sēklu sertifikāta derīguma termiņu.
- Tirdzniecībai paredzētām sēklām (ja nav mainīts sēklu iesaiņojums un marķējums) **atkārtota sēklu pārbaude atkarībā no mitruma un kaitēkļu klātbūtnes** jāveic kā līdz šim ja, skaitot no pēdējās sēklu dīgtspējas analīzes pabeigšanas dienas, sēklas ir uzglabātas ilgāk par
 - 1 mēnesi
 - 3 mēnešiem
 - 6 mēnešiem
 - 1 gadu

Zemkopības ministrija

Grozījumi Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

(Stājās spēkā 2018.gada 7 decembrī)

- Ja tirdzniecībai paredzētām sēklām ir beidzies termiņš un nav veikta atkārtota sēklu pārbaude, sēklas nav atļauts tirgot.
- Sēklu tirgotājs ir atbildīgs par sēklu kvalitātes atbilstību pavaddokumentos norādītajai kvalitātei.
- Sēklaudzētāja pienākums ir dienesta inspektoram nodrošināt piemērotus apstākļus, tostarp gaišu telpu un tīru darba virsmu, lai sēklu parauga sagatavošanas laikā netiktu ietekmēta sēklu parauga atbilstība sēklu partijai.

Zemkopības ministrija

Grozījumi Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

(Stājās spēkā 2018.gada 7 decembrī)

- Svītota norma izlases sēklu kategorijas pazemināšanai.
- Precizēta kārtība atļaujas saņemšanai sertificēt pirmsbāzes (PB) kategorijas vai bāzes (B) kategorijas sēklu partiju sēklas ar **pazeminātu dīgtspēju**.
- Noteikta kārtība **Griķu sertificētas (C) kategorijas** sēklu sertificēšanai ar pazeminātu dīgtspēju.
- Precizētas prasības ziemāju sēklu tirdzniecībai, pirms veikta sēklu dīgtspējas pārbaude.

Zemkopības ministrija

Grozījumi kartupeļu sēklaudzēšanas un sēklas kartupeļu tirdzniecības noteikumos

03.07.2018. MK noteikumi Nr. 400

- Noteikts pienākums sēklaudzētājiem sēklu parauga kvalitātes rādītāju noteikšanai nodrošināt dienesta inspektoram vērtēšanai piemērotus apstākļus.
- Precizēta kartupeļu kvalitātes noteikšanas metodika, precizējot nosacījumus bumbuļu kvalitātes rādītājiem.

Zemkopības ministrija

Grozījumi Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

- Svītrotas prasības miega magoņu sēklaudzēšanai.
- Baltajām sinepēm lauku apskatē noteikts maksimāli pieļaujamo augu skaits, kuru sēklas sagatavošanas procesā ir grūti nošķirojamas.
- Svītrota prasība par sēklu sertifikāta derīguma termiņu.
- Noteikti nosacījumi atkārtotai sēklu pārbaudei, ja nav mainīts sēklu iesaiņojums un marķējums.
- Sēklu tirgotājs ir atbildīgs par sēklu kvalitātes atbilstību pavaddokumentos norādītajai kvalitātei.

Zemkopības ministrija

Grozījumi Augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas noteikumos

23.10.2018. MK noteikumi Nr. 651

Augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas noteikumos :

- Ieviestas prasības sojas šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanai.
- Precizēti augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas radītāji un metodikas atsevišķām sugām.

Zemkopības ministrija

Izstrādes procesā ir grozījumi Lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

Izmaiņas lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos (turpmāk – noteikumi):

Noteikumi tiks papildināti ar divām jaunām sugām:

- **Inkarnāta āboliņš** (*Trifolium incarnatum* L.)
- **Ungāru vīķis** (*Vicia pannonica* Crantz); →

<https://www.dsv-uk.co.uk/cover-crops/terralife/terrafyle-components/hungarian-vetch.html>

<https://chestofbooks.com/flora-plants/weeds/Fodder-Pasture-Plants/Crimson-Clover-Trifolium-Incarnatum-L.html>

Zemkopības ministrija

Grozījumi Lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumos

- Tiks precizēta kārtība sēklu ar pazeminātu dīgtspēju sertificēšanai un tirdzniecībai.
- Svītrots sēklu sertifikāta derīguma termiņš.
- Noteikti nosacījumi atkārtotai sēklu pārbaudei, ja nav mainīts sēklu iesaiņojums un marķējums.
- Ja tirdzniecībai paredzētām sēklām būs beidzies termiņš un nebūs veikta atkārtota sēklu pārbaude, sēklas tirgot nevarēs.
- Tiks noteikta sēklu tirgotāja atbildība par sēklu kvalitātes atbilstību pavaddokumentos norādītajai kvalitātei.

Zemkopības ministrija

Eiropas Savienības aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā

- Sākot ar 14.12.2019. tiks piemērota Augu veselības regula 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, kas paredz jaunu terminu - **Savienības regulētie nekarantīnas organismi.**
- Šobrīd Eiropas komisija izstrādā Ieviešanas Regulu, lai ieviestu Augu veselības regulā 2016/2031 noteiktos nosacījumus.
- Jaunā ieviešanas regula paredz vienkopus katrai sugai noteikt **Savienības regulētos nekarantīnas organismus, to tolerances līmeņus un piemērojamus pasākumus.**
- Tiks veikti grozījumi sēklu un pavairojamā materiāla tirdzniecības direktīvās un tajās šobrīd minētie kaitīgie organismi tiks svītroti. **Visi kaitīgie organismi būs vienkopus jaunajā augu veselības ieviešanas regulā.**

Zemkopības ministrija

Eiropas Savienības aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā

Savienības regulētais nekarantīnas organisms

ir "Savienībā reglamentēts nekarantīnas organisms", ja tas atbilst šādām prasībām:

- a) tas ir konstatēts Savienības teritorijā;
- b) tas nav Savienības karantīnas organisms;
- c) to pārnes galvenokārt ar konkrētiem stādāmiem augiem;
- d) to klātbūtnei ir nepieņemama ekonomiska ietekme uz stādāmo augu paredzēto izmantojumu;
- e) ir pieejami pasākumi, lai novērstu šā kaitīgā organisma klātbūtni .

Zemkopības ministrija

Eiropas Savienības aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā

- Saskaņā ar Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācijas (EPPO) izvērtējumu Augu veselības regulas projekts paredz jaunus Savienības regulētos nekarantīnas organismus attiecībā uz šādu sugu sēklām:
 - ✓ Lauka pupām
 - ✓ *Kartupeļiem*
 - ✓ *Atsevišķām eļļas augu sugām*

Zemkopības ministrija

Eiropas Savienības aktualitātes sēklu un šķirņu aprites jomā

Plānotās izmaiņas :

- ✓ Ņemot vērā sēklu tirdzniecības direktīvu grozījumus, tiks grozīti visi sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi un no tiem svītrotas normas par kaitīgajiem organismiem.
- ✓ Normas attiecībā uz kaitīgajiem organismiem turpmāk būs jaunajā augu veselības ieviešanas regulā, kas būs tieši piemērojama.
- ✓ Jauno augu veselības prasību ieviešanas termiņš - 2019.gada 13.decembris.

Zemkopības ministrija

Jautājumi diskusijai

Vai ir būtiski noteikt dzīvos sēklu kaitēkļus un sēklu mitrumu sēklu paraugā sertifikācijas nolūkiem?

Lopbarības augu sugām – Ekspertu priekšlikums:

- Svītrot kaitēkļu obligātu noteikšanu. Ja veicot laboratorijas analīzes tiktu konstatēti dzīvi kaitēkļi – to norādītu izsniedzamajā dokumentā.
- Sēklu mitruma noteikšanu atstāt kā obligātu, saglabājot esošos mitruma % vienam gadam. Ja mitrums pārsniedz šos % (bez max. ierobežojuma) atkārtota pārbaude veicama pēc 3 mēnešiem. Ja sākotnēji mitrums tikai nedaudz paaugstināts, un sēklas uzglabāšanas laikā nožūtu normas robežās, atkārtota dīgtspējas pārbaude būtu veicama tikai pēc gada.

Zemkopības ministrija

Jautājumi diskusijai

Vai ir būtiski noteikt dzīvos sēklu kaitēkļus sēklu paraugā sertifikācijas nolūkiem Labību sugām?